

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
НЕВИЗНАЧЕНОСТІ**

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи БЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми «Економічна безпека»

Лелека Д.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник Боровік Л.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Наталія ШАНДОВА

« _____ » _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Лелеці Денису Миколайовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення системи забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності

керівник роботи Боровік Любов Володимирівна, доцент, д.е.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 6.09.2024 р. № 504-с

2. Строк подання студентом роботи 20.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, планові та звітні показники діяльності підприємства ТОВ «Колос» за 2021-2023 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності

Аналіз фінансової безпеки підприємств сільського господарства

Удосконалення системи забезпечення фінансової безпеки для підприємств сільського господарства

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 8 таблиць, 9 рисунків _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Любов БОРОВІК, доцент</i>		
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Любов БОРОВІК, доцент</i>		

7. Дата видачі завдання 06.10.2024 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	06.10.2024 - 10.10.2024	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	11.10.2024 - 15.10.2024	виконано
3.	Написання I розділу	16.10.2024 - 26.10.2024	виконано
4.	Написання II розділу	27.10.2024 – 09.11.2024	виконано
5.	Написання III розділу	10.11.2024 - 24.11.2024	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	25.11.2024 - 30.11.2024	виконано
7.	Оформлення роботи	02.12.2024 - 09.12.2024	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	10.12.2024 – 15.12.2024	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	16.12.2024	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	20.12.2024	

Здобувач _____
(підпис)Денис ЛЕЛЕКА
(прізвище та ініціали)Керівник роботи _____
(підпис)Любов БОРОВІК
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Лелеки Дениса Миколайовича на тему: «Удосконалення системи забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності» містить 97 сторінок, 8 таблиць, 9 рисунків, 50 літературних джерел.

Метою дослідження є виявлення основних проблем, аналіз фінансового стану підприємства, вивчення найкращих практик та розробка рекомендацій щодо покращення фінансової безпеки підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси формування та зміцнення фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні рекомендації формування фінансової безпеки підприємства.

В роботі розглянуто теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності; проведено аналіз фінансової безпеки підприємств сільського господарства; запропоновано заходи щодо удосконалення системи забезпечення фінансової безпеки для підприємств сільського господарства.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра укладається в прикладному аспекті, який дозволить удосконалити систему забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на матеріалах ТОВ «Колос» за 2021-2023 рр.

Ключові слова: фінансова безпека країни, фінансова безпека підприємства, підприємство сільського господарства, фінансова стійкість.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	9
1.1. Фінансова безпека підприємства: суть і місце в системі економічної безпеки підприємства.....	9
1.2. Методи оцінки фінансової безпеки підприємства.....	21
1.3. Фактори, що впливають на фінансову безпеку підприємства.....	33
Висновки до розділу 1.....	40
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	41
2.1. Аналіз стану та тенденції розвитку галузі сільського господарства в Україні та Європі.....	41
2.2. Характеристика діяльності сільськогосподарського підприємства ТОВ «Колос».....	49
2.3. Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Колос».....	54
2.4. Комплексний аналіз фінансової безпеки ТОВ «Колос».....	63
Висновки до розділу 2.....	69
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	71
3.1. Управління фінансовою безпекою підприємства.....	71
3.2. Прогнозування фінансового стану підприємства сільського господарства та шляхи покращення його фінансової безпеки.....	77
3.3. Обґрунтування заходів фінансової безпеки ТОВ «Колос».....	83
Висновки до розділу 3.....	89
ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93

ВСТУП

У сучасних умовах динамічного економічного середовища забезпечення фінансової безпеки підприємства стає однією з найважливіших завдань для ефективного функціонування та стійкого розвитку бізнесу. Фінансова безпека є фундаментальним аспектом, що впливає на стійкість, конкурентоспроможність та довгострокову перспективу розвитку підприємства.

У рамках фінансової безпеки підприємства враховуються різноманітні фактори, такі як фінансова стійкість, забезпеченість ресурсами, раціональне фінансове управління, адекватне ризик-орієнтоване прийняття рішень та здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Ефективна фінансова безпека забезпечує підприємству стабільність та захищеність від негативних впливів фінансових ризиків та забезпечує оптимальне використання фінансових ресурсів.

Створення оптимальної системи управління підприємством, спрямованої на підвищення його ефективності, а також розробка ринково-орієнтованих стратегій розвитку в умовах жорсткої конкуренції, належать до основних теоретичних та практичних аспектів, які привертають увагу провідних науковців і практиків усього світу.

Теоретико-методологічні засади та науково-практичні аспекти фінансової безпеки у процесі розвитку країн, регіонів, галузей, підприємств були предметом досліджень багатьох як іноземних, так і вітчизняних науковців і практиків. Так, Н. Метеленко згрупувала види діяльності підприємств, що впливають на ризик втрати фінансової безпеки. Г. Блакита, Т. Ганущак систематизували загрози фінансовій безпеці підприємства і держави та визначили заходи, спрямовані на зміцнення цієї безпеки. С. Карагіанніс, В. Кведарас обґрунтували неоднозначність взаємозв'язку між економічним зростанням і фінансовим розвитком держави в контексті підтримки її фінансової безпеки. Зауважимо, що проблематику фінансової

безпеки на рівні країни / держави також вивчали В. Геєць, М. Єромошенко, К. Горячева, А. Мазаракі та ін., а на рівні підприємств – І. Бланк, Т. Васильців, А. Єпіфанов та ін. Зазначимо, що попри великий науковий інтерес до даної теми, недослідженою залишається проблематика впливу загроз та небезпек внутрішнього та зовнішнього характеру на бізнес-середовище та на рівень його фінансової безпеки підприємства.. У частині розгляду питань оцінювання й аналізу фінансової безпеки підприємств, управління ризиками, що впливають на фінансові результати їх діяльності, присвячується означена кваліфікаційна робота.

Метою дослідження є виявлення основних проблем, аналіз фінансового стану підприємства, вивчення найкращих практик та розробка рекомендацій щодо покращення фінансової безпеки підприємства.

Для досягнення цієї мети вирішувалися наступні завдання:

- дослідити суть і місце фінансової безпеки в системі економічної безпеки підприємства;
- розглянути методи оцінки фінансової безпеки підприємства;
- визначити фактори, що впливають на фінансову безпеку підприємства;
- проаналізувати стан та визначити тенденції розвитку галузі сільського господарства в Україні та Європі;
- дослідити характеристику діяльності сільськогосподарського підприємства ТОВ «Колос»;
- провести аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Колос»;
- провести комплексний аналіз фінансової безпеки ТОВ «Колос»;
- визначити напрями удосконалення управління фінансовою безпекою підприємства;
- виконати прогнозування фінансового стану підприємства сільського господарства та визначити шляхи покращення його фінансової безпеки;
- обґрунтувати заходи фінансової безпеки ТОВ «Колос».

Об'єктом дослідження є процеси формування та зміцнення фінансової безпеки підприємства в умовах невизначеності.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні рекомендації формування фінансової безпеки підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи: теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, статистичного аналізу та групування.

Інформаційною базою дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, статистичні дані офіційних сайтів, звіти рейтингових агентств, фінансові звіти ТОВ «Колос».

В кваліфікаційній роботі магістра досліджується проблематика забезпечення фінансової безпеки підприємства, її значення, основні чинники та принципи формування. Аналізуються інструменти та методи фінансового управління, спрямовані на досягнення фінансової стійкості та забезпечення оптимального функціонування підприємства. Вивчаються сучасні підходи та стратегії управління ризиками, які дозволяють ефективно протидіяти негативним фінансовим наслідкам.

Отримані результати дослідження можуть бути використані підприємствами для забезпечення фінансової безпеки, прийняття обґрунтованих рішень та підвищення конкурентоспроможності. Дане дослідження є актуальним та важливим, оскільки надає розуміння сутності фінансової безпеки підприємства та способів її досягнення в умовах нестабільного ринкового середовища.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.